

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Південний науковий центр НАН та МОН
Інститут української археографії та джерелознавства
імені М. С. Грушевського НАН України
Первинна профспілкова організація ЧНУ імені Петра Могили

**«МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2024:
Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні:
глобальний, національний та регіональний аспекти»**

**ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО – ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ, СТУДЕНТІВ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ, СПОРТУ ТА
ФІЗКУЛЬТУРНО – СПОРТИВНОЇ
РЕАБІЛІТАЦІЇ»**

ТЕЗИ

Миколаїв, 08 листопада 2024 р.

Миколаїв – 2024

Могилянські читання – 2024 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти : Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів, студентів «Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації» : 08 листоп. 2024 р., м. Миколаїв : тези / М-во освіти і науки України ; ЧНУ ім. Петра Могили ; ДНУ «Ін-т модернізації змісту освіти» ; Півд. наук. центр НАН та МОН України ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України; Первинна профспілкова орг. ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. – 209 с.

*Ложенко К. В.,
здобувачка освіти
Миколаївського національного
університету ім. В.О.Сухомлинського,
вчитель фізичної культури
Миколаївського ліцею №34
Миколаївської міської ради
Молотильнікова В. С.,
викладач кафедри фізичної культури та спорту
Миколаївського національного університету
ім. В.О.Сухомлинського,*

КРОС-ДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД – ПОЄДНАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ІНШИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

У сучасній освіті дослідниками все частіше використовується поняття «крос-дисциплінарність», яке має свою філософію організації освітньої діяльності.

Науковці у своїх наукових розвідках використовують різні терміни до цього підходу. Термін “крос-дисциплінарний” розглядається як організаційний підрозділ, який включає дві або більше навчальні дисципліни.

Орієнтовна стратегія «Освіта 2030 Інчхонська декларація» (Education 2030 Incheon Declaration Towards Inclusive and Equitable Quality Education and Lifelong Learning for All) за підтримки ЮНЕСКО та ЮНІСЕФ на шляху до інклюзивної та справедливої якісної освіти та навчання протягом усього життя для всіх пропагує міждисциплінарність. Цей підхід поєднує багато цікавих сторін для забезпечення освіти щодо сталого розвитку та освіти глобального громадянства на всіх рівнях і в усіх формах освіти, водночас через навчання протягом всього життя. [1, с. 50-53]

З точки зору методології, серед крос-дисциплінарних напрямків, найбільш доречним для нашої теми є міждисциплінарний підхід. Він дозволяє не лише інтегрувати теоретичні основи фізичного виховання з іншими дисциплінами, такими як біологія, математика та мовний компонент, але й сприяє створенню єдиного навчального простору. Такий підхід враховує взаємозв'язок між різними галузями знань, дозволяючи формувати в учнів комплексне уявлення про здоровий спосіб життя та його зв'язок із природничими науками, соціальними навичками та навіть культурними цінностями. [2, с. 7-13] Загальні аспекти міждисциплінарності досліджували В. Аршинов, В. Буданов, І. Добронравова, Л. Киященко, Л.

Сидоренко, В. Стьопин, С. Гончаренко, А. Бочан, А. Бекренев, А. Гур'єв, В. Костюк, В. Михелькевич, Т. Титовець, А. Вербицький, Д. Ширяєва тощо.

Фізична культура відкриває широкий простір для інтеграції з іншими дисциплінами. На заняттях з фізичного виховання учні можуть практикувати математичні розрахунки, а також аналізувати результати вправ за допомогою статистичних методів, досліджувати анатомію та функції людського тіла, вивчати роботу м'язів і систем органів, а також ознайомлюватися з основами правильного харчування та здорового способу життя. Крім того, під час занять фізичною культурою формуються мовні навички та розвивається комунікативна компетенція, оскільки учні вчаться працювати в команді, домовлятися, висловлювати свої ідеї і давати зворотний зв'язок. Через ці аспекти фізичне виховання сприяє цілісному розвитку, поєднуючи фізичну активність з теоретичними знаннями та міжособистісними навичками. [3, с. 78-85]

Прикладами такої інтеграції з біологією можуть бути як окремі експерименти (вимірювання пульсу та артеріального тиску до та після фізичних навантажень різної інтенсивності, ЖЕЛ і т.д.) та обговорення й аналіз результатів відповідно до систем організму (серцево-судинна, дихальна), так і науково-дослідні проєкти, де учні досліджують вплив здорового харчування і фізичних вправ на організм. Вони збирають інформацію, проводять дослідження і презентують результати, формуючи розуміння важливості фізичної активності та здорового харчування.

Фізичні вправи можуть стати ефективним засобом для практичного вивчення законів фізики, таких як сила тяжіння, кінетична енергія та інерція. Наприклад, під час стрибків у висоту та в довжину учні можуть на власному досвіді відчути дію сили тяжіння, спостерігаючи, як вона впливає на їхнє тіло під час фази польоту та приземлення. Виконуючи бігові вправи чи змінюючи швидкість руху, учні можуть зрозуміти принцип кінетичної енергії: що більша швидкість і маса тіла, то більше енергії накопичується в русі. Аналогічно, виконання вправ на зупинку або різку зміну напрямку демонструє принцип інерції, адже тіло прагне зберігати рух у початковому напрямку, поки не вплинуть зовнішні сили. Також доволі цікавим може бути поєднання з хімією, де здобувачі освіти проводять експеримент з аналізу кисню, який поглинається під час бігу. Це дозволяє учням вивчати, як змінюється склад повітря, яке вони вдихають, під час різних форм фізичних вправ. [4, с. 101-106]

Також цікавими можуть бути проєкти спрямовані на поєднання фізичної культури з математичними розрахунками та аналізом. Наприклад – учні створюють щоденник фізичної активності, обчислюючи середню кількість кроків, витрачену енергію (калорії), частоту тренувань тощо. Це допомагає їм використовувати математичні розрахунки та аналізувати свої фізичні результати з погляду здорового способу життя.

Міждисциплінарні знання можуть допомогти здобувачам краще зрозуміти багатосекторні зв'язки їхнього навчання з їхнім подальшим життєвим шляхом. Такий підхід не лише поглиблює знання учнів з фізики, хімії, математики, біології та інших предметів, а й робить навчання більш захоплюючим і наочним, дозволяючи їм безпосередньо застосовувати та розуміти дію наукових принципів у реальних ситуаціях.

Література:

1.Інчхонська декларація про освіту 2030 (2015). Education 2030 Incheon Declaration Towards Inclusive and Equitable Quality Education and Lifelong Learning for All. ЮНЕСКО.

2.Філіпенко А.С. Міждисциплінарна методологія: базові принципи. International relations; part «Economic sciences». 2018. № 3.

3.Степаненко В. П. (2017). Інтеграційні підходи у фізичному вихованні. Журнал фізичного виховання і спорту.

4.Васильчук Т. В. (2016). Роль міждисциплінарності в розвитку фізичної культури учнів школи. Педагогіка і психологія.

ЗМІСТ

Багдасарян С. А., Харченко-Баранецька Л. Л. РЕЗУЛЬТАТИ ІНТЕГРАЛЬНОЇ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ 3

Бичкова О. О., Бондаренко І. Г. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОЗДОРОВЧО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МОЛОДІ..... 8

Болотова Д. Д., Бондаренко І. Г. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ У СПОРТИВНІЙ АКРОБАТИЦІ 12

Болотова Д. Д., Іваненко І. М. ЗАСТОСУВАННЯ ВАКУУМНОГО МАСАЖУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ СПОРТСМЕНІВ..... 17

Бондар В. О., Гетманцев С. В. ВПЛИВ СПОРТИВНО-ІГРОВОГО МЕТОДУ НА ПСИХОФІЗИЧНИЙ СТАН ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ 24

Бондар С. С., Гетманцев С. В. ВПЛИВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ 27

Васильєва І. С., Бондаренко І. Г. РЕЗУЛЬТАТИ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ..... 31

Веліховська В. В., Терентьєва Н. О. ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ 12-14 РОКІВ ІЗ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАВАННЯ 35

Гебур Є. Є., Гетманцев С. В. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА МАСАЖ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ГОМІЛКОВОСТОПНОГО СУГЛОБА У БАСКЕТБОЛІСТІВ: ВПЛИВ НА ШВИДКІСТЬ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ПРОФІЛАКТИКУ УСКЛАДНЕНЬ 43

Гордієнко В. П., Тупєєв Ю. В. ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНА ДО ЗМАГАНЬ З КАРАТЕ..... 47

Горицький Р. М., Гетманцев С. В. ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ СЕРЦЕВОСУДИННОЇ СИСТЕМИ ЛЮДИНИ..... 50

Григор'єв В. Д., Мунтян Л. Я. ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ ФУТБОЛІ 53

Іваненко О. І., Тіхоміров А. І. РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ У ВІДНОВЛЕННІ І ПІДВИЩЕННІ ІГРОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ БАСКЕТБОЛІСТІВ ПІСЛЯ ТРАВМ КОЛІННОГО СУГЛОБА 56

Касілова Д. М., Мунтян Л. Я. ЛІКУВАЛЬНІ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЗАХОДИ ПРИ СПОРТИВНИХ ТРАВМАХ У ВОЛЕЙБОЛІСТІВ: ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИК ВІДНОВЛЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПОВТОРНИХ УШКОДЖЕНЬ 61

Кремінська О., Мунтян Л. Я. ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧКІВ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ 63

Кухарик О. В., Козій М. С. ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ СКОЛПОЗУ У ЮНИХ ВЕСЛУВАЛЬНИКІВ 66

Лебедєва О., Мунтян Л. Я. РОЗВИТОК ТА ПІДТРИМКА ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ 70

Марченко В. В., Мунтян Л. Я. ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ 73

Матохнюк А. І., Гетманцев С. В. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ (УРАЖЕННЯ СПИННОГО МОЗКУ ТА АМПУТАЦІЇ) 77

Ноздратенко М. В., Чорна В. О. СПЕЦИФІЧНІСТЬ ВИМОГ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ..... 80

Ноздратенко О. М., Чорна В. О. ВПЛИВ ЗАНЯТЬ З ВІЛЬНОЇ БОРотьБИ НА ФІЗИЧНИЙ СТАН ЮНАКІВ 15–17 РОКІВ 84

Олешко О. О., Харченко-Баранецька Л. Л. ОСНОВИ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПЛАВЦІВ ВИЩОЇ СПОРТИВНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ .. 89

Петров С. О., Вербицький В. А. СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ

ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ	93
<i>Росовський С. В., Тупсєв Ю. В.</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНА ДО ЗМАГАНЬ У РУКОПАШНОМУ БОЮ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ УЧАСТІ	99
<i>Скарлат О. Є., Козій М. С.</i> ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ ЯК ФАКТОР ВДОСКОНАЛЮВАННЯ ПРИРОДИ ЛЮДИНИ Й СУСПІЛЬСТВА	102
<i>Скоряк О. І., Мунтян Л. Я.</i> ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ФОРМА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	105
<i>Слободський Б. С., Слободський Ю. С.</i> ВАЖКА АТЛЕТИКА У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	111
<i>Стоценко В. О., Іваненко І. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ МАСАЖУ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	116
<i>Тітенко М. В., Козій М. С.</i> ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ З ДЕФОРМАЦІЯМИ СТОПИ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ З М'ЯЧЕМ.....	121
<i>Тіхоміров Д. А., Бондаренко І. Г.</i> ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ЯКОСТІ СИЛИ У СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ У ТРЕНАЖЕРНОМУ ЗАЛІ	125
<i>Худяков Н. О., Бондаренко І. Г.</i> АНАЛІЗ ВИСТУПІВ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ З АКАДЕМІЧНОГО ВЕСЛУВАННЯ НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ 2024 РОКУ	132
<i>Шворінь О. С., Тіхоміров А. І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЮНАКІВ З ОСТЕОХОНДРОЗОМ ШИЙНО-ГРУДНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА	135
<i>Шепель В. В., Тіхоміров А. І.</i> РОЛЬ ПСИХСОМАТИКИ В КОРЕКЦІЇ МАСИ ТІЛА ЖІНОК.....	140
<i>Шилова А. В., Біла А. А.</i> АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У СФЕРІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ: АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	145
<i>Шмігельська М. В., Мунтян Л. Я.</i> РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	150

Шумова О. С., Тіхоміров А. І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ПЕРЕЛОМАХ КІСТОК ТАЗУ	153
Ma Zhaoli, Мунтян Л. Я. THE FORMATION OF MOTOR SKILLS OF OLDER ADOLESCENTS IN THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION	158
Yang Wenbin, Мунтян Л. Я. TO BUILD MODELS OF COMPETITIVE ACTIVITY OF HIGH-CLASS FOOTBALL PLAYERS BASED ON THE RESULTS OF PERFORMANCES AT MAJOR COMPETITIONS IN 2023-2024. INJURIES DURING COMPETITIONS, REHABILITATION AND TYPES OF INJURIES DURING THE GAME	160
Валенков В. Е., Довгань Н. Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЛЕГКОАТЛЕТІВ 10-12 РОКІВ	164
Гонтаренко А. С., Тупсєв Ю. В. РОЛЬ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВІДНОВЛЕННЯ БОКСЕРІВ ПІСЛЯ ТРАВМ	170
Кербаль Я. М., Довгань Н. Ю. ФОРМУВАННЯ ІГРОВОГО АМПЛУА ФУТБОЛІСТІВ 10 -12 РОКІВ.....	175
Подольский Е. І., Довгань Н. Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ БОКСЕРІВ 12-13 РОКІВ.....	181
Шуркова О. О., Довгань Н. Ю. ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ТА ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНОК ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ПІДГОТОВКИ	188
Чудаков К. С., Довгань Н. Ю. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ НА ЕТАПІ СПЕЦІАЛЬНОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПРИКЛАДІ СКЛАДНОКООРДИНАЦІЙНИХ ВИДІВ СПОРТУ	193
Ложенко К. В., Молотильнікова В. С. АДАПТИВНІ МЕТОДИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ІНКЛЮЗИВНИХ ОСВІТНІХ СЕРЕДОВИЩ	197
Ложенко К. В., Молотильнікова В. С. КРОС-ДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД – ПОЄДНАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ІНШИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ	201